

Áhugaverd frágreiðing

TAÐ munnu vera fáar danskar nevndir og frágreiðingar, sum hava fingið so nógv umtalu í Føroyum sum Ráðgevandi Nevndin viðvíkjandi Føroyum undir danska forsætismálaráðnum og frágreiðingar hennara gjøgnum árin. Nú er nakað síðani, at vit hoyrdu til Nevndini, men nú er enn ein frágreiðing í eygsjón. Hon verður latin forsætisráðharranum um einar tvær vikur.

NÚ er tað so, at frágreiðingin frá nevndini fyrst og fremst er ætlað danska forsætisráðharranum og sum so ikki føroyskum myndugleikum, men tað hevur verið síður, at frágreiðingin eisini verður latin føroyskum myndugleikum og fjølmiðlunum til kunningar. Og tað hevur so eisini verið síður, at frágreiðingin hev-

ur verið brúkt (onkur vil halda misbrúkt) av teimum politisku flokkunum at tæna júst teirra áhugamálum, alt eftir um hesir hava sitið í samgongu ella í andstöðu.

HÓAST frágreiðingarnar frá Nevndini eru ætlaðar danska forsætisráðharranum, so er greitt, at tær eisini hava verið brúktar í politisku avgerðunum her á landi. Nógvar av niðurstøðunum hjá nevndini og tilmælunum hava verið partur av politikkinum hjá skiftandi landsstýrinum eitt nú tað hevur snúð seg um at halda aftur við lögum, at fremja sparingar og koma við nýggjum inntøkulógum.

AV og á síggja vit í fjølmiðlunum atfinggar móti Ráðgevandi Nevndini sum herfyri, tá ein danskur geografur í eini uppgávu um Føroyar finst harðliga at Nevndini og skýrir hennara niðurstøður lítið fyri ikki at siga einki at hava uppá seg, ja

rætt og slætt skýrir tær at reingja støðuna og koma við misvísandi metingum.

UM stutta tíð kemur so fyrsta frágreiðingin frá Nevndini, síðani hon fekk nýggjan formann. Spannandi verður at síggja, hvørjar niðurstøður hesin ger saman við restini av Nevndini. Hvat danskir myndugleikar og

møguliga eisini føroyskir so enn fara at brúka frágreiðingina til, so verður í hvussu er áhugavert hjá almenninginum at hoyra, hvat henda nevnd við donskum serfrøðingum hevur at siga um støðuna í Føroyum. Antin vit so eru samd við nevndina ella ikki, so er altíð áhugavert at fáa at vita frá øðrum, hvat teir halda um gongdina og støðuna í landinum.

At misnøgðin er stór, og mistreystið ikki minni, er ein veruleiki

Tað er at frøast yvir, at fólk, ið hava tilknýti til tann Føroyska Javnaðarflokkinn, í tað og skrift gera vart við tað misnøgð við førdar samfelagspolitikk floksins. At misnøgðin er stór og mistreystið ikki minni, er ein veruleiki, - og tí er tað spell, at ikki enn nógv fleiri eru ment ella ditta sær til at taka til orða, og gera vart við seg sum samfelagsborgarar í einum fólkastýrdum demokratiskum samfelagi, sum er okkara, og sum vit skulu búleikast í, og okkara børn og unga fólk skal arva og føra víðari eftir okkum. Eitt syndarligt samfelag er tað vit hava at yvirgeva, eitt samfelag, vit - okkara generatión, hevur týnt, út-pínt - bert fyri lótuvinning, okkara generatión er mest at meta við eina náttúrukatastrofu, sum als ongan skánar, hvørki á sjógvi ella landi.

Og sum altíð hevur verið síður í tí stóru verð aftan á slíkar náttúrukatastrofur, fara tey, sum ikki eru rakt, at nørja at sær, at leggja inn undir seg, at bjarga tí, sum »bjargast« kann, - at ræna og hamstra. Tá vit lesa í bløðum, síggja í sjónvarpi um gongdina í slíkum før-um uttanlands, tá hava vit hug at ilskast og finna at

hesum rovfuglum, sum uttan solidaritet og uttan samvitsku gera sær dælt av at onnur verða tileinkisgjørð. At okkara egna fólk, frændir, vinfólk, skyldfólk í hóptali rýma av landinum, verður ikki gáað um.

Tí ber ikki til at sita hendur í favn og durva, og bara taka ímóti einum bakkesti fyri og øðrum eftir, - tí um vit bara um 1 ella 2 ár skulu hava eitt samfelag her á landi, sum fyri okkum øll skal vera livandi í, so má fólk ið gera meira vart við sín demokratiska rætt í fólkahæiminum Føroyar.

At samstarvsflokkurin, sum javnaðarflokkurin kjósaði sær eftir megnað álít frá Føroya fólk, - um ikki í sjálvdrátti, so nær um, í sjálvdrátti nú føra ein politikk, sum teir ongantíð hava dult yvir er ein politikkur, tann vanligi føroyski borgarin nú so dyggiliga merkir á egnum kroppi.

Og tað rós skal fólkaflokkurin hava, og tað er, at teir ongantíð hava dult yvir, at teirra málrátti politikkur í mong ár hevur verið at fjálga um tey stóru og fáu. Tá tað regnar á prestin, drippar tað á deknin, og fáir hava prestarnir verið, men har ímóti er tann vanligi

borgarin at meta við deknin í hesari samanbering.

So lógið tað enn kann tykjast, so megna hesin veruleikin ikki at fáa javnaðarfloksins leiðandi menn at lyfta høvðinum upp av koddanum, teir durva ótarnaðir víðari.

I. Tí er tað ógvuliga umráðandi í okkara samfelagi, at vit øll gerast meira vaknir, »samfundsbevidst«, sum danir siga.

II Og ikki dúva uppá at okkara fólkavaldur gera sum frægast.

III Og ikki lata lagnu okkara og børnum okkara uppá hendurnar á politikarunum at spæla sær við.

Tí illa hevur nú spurst burtúr, tað er nokk breið semja um at politisku og framstandandi vinnulívs-politikarar hava lagt doyri á og filosofera so, at tann vanligi borgarin so dyggiliga er við sviðið soð.

Um vit framyvir skulu hava ein Føroyskan javnaðarflokk, ein flokk fyri øll, sum solidariskt vilja javna tað tilfeingi, sum fæst her til lands, so er stórrur tørvur á at javnaðarfólk nú fara til verka, fara at purra út, - og minna á tann politikk, sum var tann politikkur, sum lá til grund fyri javnaðarørslu og flokki her á landi, ein og

í øllum Europa.

Og bæði í skrift og talu gera vart við, at nú er okkara skúta farin so langt út av kurs, so nógv, at javnaðarfólk ikki vilja ella kunnu taka undir við førdar politikki, at okkara fólkavaldur politikarar byggja á herðarnar á undanfarna landsstýri, er ein katastrofa fyri land og fólk, tað var eisini Javnaðarflokkurin samdur við stórum parti av Føroya fólk um áðrenn vali, um eg minnist rætt.

Men um Javnaðarflokkinum skal verða lív lagað, er stórrur tørvur á at stuðlar floksins og veljarar gera meira vart við okkara metingar og ónøgd við tann kurs, javnaðarskútan nú heldur og tann samfelagspolitikk, sum nú myndar okkara samfelagsstruktur í yvirmáta.

Utopi og undanførslunar-tíð er gingin frá tykkum, og tøg og ein sameind tigan í hel um problematikkinn og kritikkinn, kann ikki vera tann politikkur, sum skal mynda ein javnaðarpolitikkur á framtíðini, tað er ov bíligt og sømir seg ikki fyri ein arbeidarflokk, sum umboðar ta arbeidandi fjøldina móttvegis tí altíð verandi kapitalistiska okinum, og ein borgan móti spekulant-

unum, eisini føroyskum spekulantum serstakliga.

Vart skal gerast við, um onkur skuldi havt gloymt tað, at skeið varð hildið í flokkinum, har meirvirðisgjaldið varð umrøtt og viðgjørt, greitt varð væl frá av sakkønum fólk um árinini av hesi skattaskipan.

Og breið semja var um millum luttakararnar, at nakað meirvirðisgjald var ein ólukka fyri tað føroyska samfelagið, ja, vildi raka hvørt einasta húsarhald meint.

Nú er tað bara for bíligt, og ábyrgdarleyst, tá politikarar koma sum spurnartekin og latast sum teir als ikki vistu av hesum eyka skatti, hesum meirvirðisgjaldi, teir nú koma skotrandi við - tað fær ein til at hugsa við sjálvum sær, at eru politikararnir líka lítið vitandi um restina av øllum teir ímillum ár og dag fáast við, - so er als ikki so lógið, at gingið er sum er.

Tá ein av røðarunum frá lótingsins røðarapalli tók til orða og helt fyri »at tann dagur tá meirvirðisgjaldið MVG bleiv víðtíð á lógtíngi, mundi fara at verða dapraði dagur í Føroya søgu, kann ein bara taka undir við hesum røðara í hesum.

Og verri enn bleiv tað, at

orðaskifti

tað var ein javnaðarpartingur, ið bar hetta skattaflapp fram vegna samgonguna, eitt stórt vónbrot fyri javnaðarfólk, tí hesin av mongum er mettur sum álít okkara burturav, og sum gingið hevur ímóti hasum eyka-skatti, sum MVG av sonnum er.

Tí má javnaðarflokkurin, um - um teir nú ráðandi framvegis hava eina hóm-ing av einum politikki, sum stendur fyri tí vanliga borgaranum, teim sjúku, teim brekaðu, - taka og endurskoða sín leiklut í hesum meirvirðis-skattaproblematikki uttan at koma við undanførslum, um samstarvs-trupulleikar í samgonguni.

Vónandi fara enn fleiri fólk í blaðnum at frambæra sínar metingar um MVG-skipanina og annað av stórum týðningi í samfelagi okkara.

K.V.